

לפי שזמנו של קרבן פסח הוא דוקא לאחר תמיד של בין הערביים, כמו שיתבאר בגמרא. וכיון שהפסחים של כל העם היו מרובים, והיו צריכים להספיק לשחוט ולזרוק את דם הפסחים כולם עד השקיעה, היו צריכים לכך זמן מרובה. ולכן, הקדימו את שחיטת התמיד, כדי שישאר די זמן לאחריו לעשות את קרבן פסח.

ולפיכך **בערבי פסחים** — נשחט התמיד בשבע ומחצה, וקרב בשמונה ומחצה, בין כאשר חל ערב פסח בחול, ובין כאשר חל ערב פסח בשבת. ומשעה שמונה ומחצה, שגמרו בה את הקרבת התמיד, התחיל זמן שחיטת הפסח.

ואם חל ערב פסח להיות בערב שבת, צריכים היו להקדים את זמן שחיטת התמיד עוד יותר. כי צריכים היו להספיק גם לצלות את בשרו לפני השקיעה, היות וצליית בשר הפסח אינה דוחה שבת.

לפיכך, התמיד נשחט אז בשש ומחצה, וקרב בשבע ומחצה. והפסח אחריו.

גמרא:

והוינן בה: מנא הני מילי שזמן שחיטת התמיד בכל יום הוא בשמונה ומחצה?

אמר רבי יהושע בן לוי: דאמר קרא לגבי קרבן התמיד [במדבר כח] "את הכבש אחד תעשה בבקר. ואת הכבש השני תעשה בין הערביים".

"ערב" הינו פרק הזמן של המחצית השניה של היום [מחצות היום עד הלילה].

ואם היתה כונת הפסוק "בין הערביים" לומר שזמן הקרבת התמיד הוא במשך כל הזמן הזה, היה לו לכתוב "בערב".

ומכך ששינה הכתוב לשונו וכתב "בין הערביים", דרשינן:

חלקהו לערב, בין שני חלקי ערבים —

תן שתי שעות ומחצה לכאן, לחלק הערב האחד, לפני זמן קרבן התמיד.

ותן שתי שעות ומחצה לכאן, לחלק הערב השני, לאחר זמן קרבן התמיד.

ותן שעה אחת לעשייתו של קרבן התמיד ביניהם.

ונמצא שזמנו של התמיד מתחיל שתיים ומחצה אחרי חצות — דהיינו, בשמונה ומחצה. וזמן זה הוא מן התורה! 22

מתיב רבא על מה שאמר רבי יהושע בן לוי שזמנו של התמיד בשמונה וחצי הוא מן התורה, ממשנתנו, ששינו בה:

בערבי פסחים היה התמיד נשחט בשבע ומחצה, וקרב בשמונה ומחצה, בין בחול בין בשבת.

ואי סלקא דעתך שזמן התמיד בשעה שמונה ומחצה הוא דין דאורייתא — היכי מקדמינן ליה בערבי פסחים לשבע ומחצה!?

אלא, אמר רבא: גם הזמן של שמונה ומחצה וגם הזמן של שש ומחצה הם רק תקנה מדרבנן.